

Publicăm așă, în supliment, și în întregul său actul de acuzare făcut în contra noastră de către comitatul electoral din casa Moscu. Acest act care, după cum dechiară dumicalor, este „strivitor“ pentru noi, îl punem înșă în toată întregimea sa, și în ajunul alegerilor suptă ochii națiunii, ca astă-fel să se poată da sentința în cea mai deplină cunoștință. Facem și mai mult. Îl publicăm așă și în însoți o' unu răspuns din parte-ne. Ne punem, de bună voie, suptă „strivitor“ loviri ale d-lui Tell, Plagino și tovarășii, și nepresintându nici un cuvânt de apărare, lăsam pentru așă publicul suptă impresiunea acuzărilor. Nu ne sfimăm însă d'a dechiară proliivnicilor noștri d'acesta o facem fiindu o'avem uă credință tare și neștrămutată în principii, în cunoștința națiunii despre omenii politici din țară și în înțelegința iei d'a putea judeca înșă și și restabili adevărul, ori de cine ar fi înălțatură său asounu.

CATE-VA PAGINI DE HISTORIE

Veni invasiunea; și ce așă făcutu voi cari împiesefi țera în acesta a-ventură? Ar fi fostu frumosu d'a vedea murindu pentru triumfulu ideilor vostre, căci nimic nu eimentesă mai bine edificiul revoluțiunilor și ne-atașnarea unei națiuni de cătu pucinu sângă versatu pe altarul patriei. Gășirășă mai cuvinciosu însă d'a vă păștra pentru alți timp; vășă mulțumitu d'a trimite înaintea invasiunei Crucea și Evangelia și vășă dus la Paris se vă bucurașă de acestu lesne exilă cu care vă falișă astăși atata. Noi nu vă facem din acesta uă imputare, toșă omenii n'au știfa de martiri întrășă, daru în sfășșitu cându cine-va sa purtată astă-fel nu vedem cum ar putu fi în drept a cănta victorie și a biciui pe adversari șei cu niște lauri așa de lesne căștigașă.

În lăță în adevăr cumu înțelegășă rezistența și ce limbagițu țineășă Rusiei la 48, întrun cuvântu, etă plătitudinile vostre:

„Luni sera respândiră (reacționari) sciri prin scrisori mincinoșe oă Rusia a călcată pământul Românii, au entesat a da sciri că armia rusescă CU CARE SUNTEM FRAȚI ÎN CHRIST vine se ne robescă, se ne prade, se ne calce religia, se ne omore naționalitatea. Guvernul astfelu ameninșă că SE NU LASE CA PRIN MORTEA LOSU SĂ PIARĂ ȘI CAUSA SACRĂ, plēcă la munșă ca acolo dupe voința nașiei se lucesse, lășandă proclamașionea următoare!...

„Acumă poporū Românū! veseleșete în pace și venirea Rușilor se nu turbure odihna ta glorioșă. Rușii se închină aceluiașă Christ ca și noi, și cășă se închin la acelașă D-deu sumtu frașă căci așa dăce Domnulu.

„De voru veni în țera vinu ca prieten; vomu eșă daru înaintea lorū cu ȘTILPĂRI, le vomu spune pășurile și robia ce ameninșă țera, le vomu cere ajutorul în numele lui Christ și NE VOMU DESCHIDE BRATELE CA SĂ ÎMBRĂȚIȘĂM, ȘI VOMU PUNE CUNUNI PE CAPTELE LORU ȘI le vomu da crucea lui Christ, ca șo sărute, și ei ne voru stränge în brașe și ne vor asigura drepturile noștre și D-deu ũ va bine-cuvēnta căci acesta este voința lui D-deu, ca la nevoie frate pe frate sașute (Gazeta Poporul suveran No. 4 Anulū 1848).

Și aiurea:
„Nu frașilorū, libertatea așa de efentū căștigată nu pōte avea rădăcinu, nu pōte trăi multă vreme, libertatea este ca uă femeie frumoșă și mândră ce nu se dă curtesanilor ei de cătu numai atuncă cându ũ vede făcândū sacrificiū mari pentru dēnsa. Libertășei nui e destulū numai muzicile, tobele, invocășile și proclamașile pompoșe, ũ trebuie hotărē, statornicie, și sänge....

„Sublimulū“ Suzeranū ce a luat subtu marea sa egidă nu va suferi nici uă pată pe diadema ceșă a pus solulū și cumnatulū seū, însuși coreligionarū Rusie, CRESTINĂ ȘI MAREA RUSIE, nu se va coborū a martirisa o jună atătū de belă și care își crede arma sa cea mai tare „GENEROSITATEA PUTERNICULI ȚARRU.“ (Poporulū suveranū No. 23 anul 1848).

Iată în sfășșitu ce citimū în „Prunculū Românū“, adică în „Romănulū“ de altă-dată:

„Mulțamitā unora și altora, (junime și poporulū) cașă sacră triumfă șacuma, guvernulū sprijinitū de poporū și junime și urma lucrășile, când monstrōșele comploturi ale „demonilorū incarnașă“ a cărorū cētă țărătōre se numesce aristocrașie, făcu se se nască o nouă calamitate, corupșă prin aurū și prin fineșe pe cășă-va romăni, trimisēșă niște înșșșinșări false prin care arătășă soșirea oșșirilorū streinē la fruntarielē țerei.

Aci nu amū voi se mărturisimū, guvernulū arătă o're-care slăbiciune: fără seșă închipescă „că noi avem“ tractate (când sub convenșie, repozatul Barbu Catargiu rașiona totū astfelū, amicū „Romănulū“ ũ califică de trădătorū, darū, alți omenū, altă regulă). Comite o crimă în faciă Europei și o crimă politică se condamnă cu armele în mână, fără seșă închipescă că lupta (?) de la 11 Iunū a fostū pentru mântuirea Romănilorū, și că ori ce putere șarū ridica în contra mânășiei unei nașioni se ridică în contra religiunei creștine care este mântuirea nașionilorū, în contra lui Christ care este mântuitorulū nașilorū și cacea putere va fi numai o putere „antireligionară și anticristă“ în minutulū unde tōte puterile Europei respectēșă principulū religionarū; guvernulū fără sășă închipescă acesta face o retragere așșu de fatală libertășei noștre (Prunculū Românū. Anulū 1848 Iulie 10 No. 12.)

Aiure: totū Prunculū Românū ne spune că dispunemū de trășnetele cerulū dreptū tunurū. A vedea No, 21.)

Din cele ce amū spusū rezultă două lucruri, întâiū, că ceea ce chemășă ideile de la 1848 suntū cu multū anteriore acei revolușionū; și alū doilea, că aplicașionea acestorū idei a fostū întârșiată prin partici-parea vōștră la mișcare, și na pututū se se facă de cătu cu multū ani în urmă, și fără voi.

Fără voi șă făcutū reforma rurală, de Principele Cuză; fără voi șău liberatū definitiv țiganii, de către Prinșă Grigore Ghica în Moldova, și Barbu Știrbeiū în Romănia; fără voi șău luatū pentru a doua oară bunurile 1) mânășirilorū închinatē și șău restituitū țerei; fără voi convenșionea din Paris a recunoscutū solemnū drepturile noștre de neașmare și de autonomie; fără voi în sfășșitu sufragiulū universalū a fostū proclamatū în țera.

Vorbișă de Balta-Limanū, nu vedēșă nesocotșilorū că ne amintișă singurū consecuenșă silită a amesteculū voștru revolușionarū în mișcarea nașională de la 1848. Ca se ne aruncașă piatra, ca se ne imputășă că amū primitū acelușă tractatū ar fi trebuitū se ne dovedeșă, că o rezistență era cu puțință și daca rezistența era cu puțință, cu ce nume se vă calificămū pe voi cari așă fugitū?

Și cu ce dreptū vorbișă voi de instrucșionū octroiata țerei de streinū, voi, care a doua și dupe o revolușione făcută în numele suveranitășei nașionale cerșășă pentru constitușionea vōștră, nu sancșionea puterilorū protectite și suzerane, darū umilitōrea aprobașă a unui pașă.

Arătașă-ne ce-va de analogū chiar în epocelē cele mai triste ale istoriei noștre.

1) Se șcă că Romănia fusē deja reintegrată în posesiunea acelorū bunuri. La 1822 sub Grigore D. Ghica. (A vedea Le Protectorat al Czar, par I. R. Heliade Paris Comon editeur p. 16)

„Noiule institutū „cerute de poporū“ nu vorū intra în lucrare de căt dupe aprobașia exoelenșei sale Suleiman Pașă și sancșionea Înălțime șalle Sultanulū, a căruia soliciștudinē părintescă proteșă țera.“ Semașășă între ceialășă membri ai Locot. Domn. ȘTEFAN GOLESCU. Bucuresci 27 Iuliu 1848 No. 341.

„Iată cătu pentru ceea ce priveșce constitușionea noștră dăce întrunulū din numerile sale „Pruncul Român“, sa numitū o comișe, care a și plecalū la Constantinopole, de unde va veni cu „dānsa aprobată și de Măria Sa Sultanulū.“ — Comișariū erășă D-nū Ștef. Goleșcu, Dimitrie Brătianu, N. Bălcescu, N. Crezulescu și Vassiliadis.

A vedea „Prunculū Român“ din 3 Augustū 1848 No. 22.

Ast-fel dar înțelegășă autonomiā la 1848.

Revenișă după acesta asupra reglementulū organicū. Ne imputășă că noi ũ amū primitū din mână streinilorū, (sa vădūtū mai susū cătu sunteșă de consecuenșă) și că voi ũ așă arsū.

Regulamentulū organicū avea trei pete mari, dupe părerea noștră. Origina sa, menșinerea șău consfinșirea o're-cărorū privileșii exclusive, și articolulū seū adiciionalū restrictivū alū autonomiei noștre.

Ei bine, cu istoria țerei în mână se dovedimū că boerū intreprinșesă o reformă în țera, și că protestară în contra acestei întreitē așșingeri, și se arătămū cu ce precie se făceatū pe atuncă acele protestașionū.

„Comitetulū de care amū vorbit dăce D. Eliad numitū de Grigoria Dimitrie Ghica pentru redacșionea proiectulū de reforme, funcșiona și lucrășile șele înaintă întrun spiritū nașional și legalū: ce se aducea drepturilū și tradișionilū noștre, regulamentulū organicū era mai sevășșit Inșe Curtea Rusiei, în soliciștudinē sa particulară, ceru ca unū comitetū-ajutorū se fie alesū din partea Moldovei spre a o reșemșina; ea însășă desemnă boerū chemășă alū compune. Ambele comitete trebuiașă se se adune în Bucuresci subū ochii Generalulū Kisseleff, și, pentru ca se nū se rătăcescă din făgașulū trasū de Cabinetulū de St. Petersburgū, ea, totū în soliciștudinē sa părintescă, le puse ca președinte pe Consululū rusescū, Domnū Minciaki.

„Vre-o cășă-va boerū care păștrau sentimentele tradișionale lășate de părinșăș lorū, simșșă artificiale protectoriulū insinuate în proiectulū organicū. Celū mai june din ei avu cutezarea de a protesta în contra unei asemenea adunări nașionale care n'avea pentru a fi dirigētă, președintulū seū legalū, adică mitropolitulū. Acestū boerū fu de îndată trāmisū dinaintea judecātorilorū militari. Cu tōte că după justișia rusescă, elū trebuia se fie impușcatū ori spānduratū, clemenșă Generalulū Kisseleff, pentru a nu face din acesta, unū casū seriosū, ũ scuti de a fi unū martirū nuișibilū alū politicei țariane. Generalulū care avea reputașione de a fi unū amatorū alū frumōșelor arte, trată pe acestū curāșiosū boerū ca unū poetū, adică ca unū nebunū, și ũ exilă din capitală ca un subiectū de scandalū.

„Ceī mai bătrāni din boerū, asociășă la protestașione ca Banul Brāncoveanu, Banul Văcărescu, Banul Bălăceanu și Vorniculū Cāmpinenu prin unulū din acele miracole care căte uădată vine cu unū mare aproposū, murise toșă întrunū semestru mai nainte de închiderea Adunārei Generale.“

Protestașionea boerilorū în contra articolulū din reglementū care supunea legile votate de țera la sancșionea Rusiei și a Porșei este relatată pe largū de D. Eliad Rădu-

lescu, locotenentū domnescū la 1848, în Issachar, la pagina 95 și în scrierea sa asupra Protectoratului p...

Ne mulțumimū a reproduce aci căte-va pasagiū mai importante:

Membrii comișionei înșercinate cu coordonarea articolorū din reglementū erășă Ștefan Bălăceanu, Emanoil Bălăceanu, I. Cāmpinenu, I. Otetelesanu, Grigore Cantacuzino, I. Russet și I. Filipescu.

(A vedea Issachar pag. 93).

Dupe ce D. Eliad narēșă cumū a descoperitū artificialulū străinulū, cumū a deschisū ochū boerilorū și i-a decisū a se asociu cu Domnulū spre a protesta, dăce mai la vale reproducāndū o convorbire a Domnului cu dēnsulū și cu boerū.

„—Heliade, ũm dāse (Domnulū) voiū fi în fruntea lorū; se șciū însă că de astă dată căderea mea; Rusia mē va da josū dupe tronū iarășă prin Romăni, cărorā m'amū decisū ale apāra autonomiā. Rusia nu iartă Romănilorū păcatulū patriotismulū.—Se dăce amicilorū ței se vie cu toșă mână la unulū dupe mieđulū nopșii la grădina lui Șeufā unde voiū veni a me întâlni, a mē înțelegē cu dānsū de faciă cu tine. Ţiū multū de a te avea de martorū.

A doua și eramū cu toșă la aceea grădină:

„Domnilorū, le dāse, (Domnulū) cu toșă d-vōștră amū copilăritū, mē șciū și vă șciū, aceeașă instrucșie, aceeașă educașie avemū: nu ve întrecū la nimicū; din contra, cunosēū între D-strā unele cualitășă și capacitășă mai pre susū de ale mele. Prin urmare n'am nici uă pretensiune de a vē impune părerile mele: însă una este opinia, șeu cea ce i se pare unū omū, și alta cea ce vede cu ochi. Unū singurū ochiū de pe culmea unū munte vede mai departe de cătu doi ochi din vale. Posișia mea mē face se vădū adesea lucruri ce nu le puteșă vedea d-vōștră.

„Totū ce vă cerū darū, în pactulū-verbalū ce vomū face pe singurulū cuvēt de onore, este ca nici o vorbă, se nu mai faceșă de articolulū în cestiune; se vă urmașă discușionile cu sänge rece și cu ordine până ce veșă veni cu cercetarea și veșă da peste acelușă articolū. Atuncă suntū cu d-strā, cu condișie de a numi face nici o surprisă. Voiū se știū totū-d-a-una de cusēră ceea ce veșă avea a face pe adoua și. Noi nu ne vomū mai vedea de aici înaintē; Heliade va fi între mine și d-strā. Prin elū ũm veșă comunica căte aveșă de făcut și prin ele vē voiū comunica și eū respunsurile, decisiunile și părerile mele.

„Ast-felū adaogă d. Eliad, se făcu pactulū între opoșanșă și între Dominitorū.“

Dupe ce marele literatorū, continua cu narașionea amintānd tōte peripeșile acelușă dramū și catastrofa finală, încheie dācāndū:

„Dacă până în momentele din urmă Vodă cu generala Adunare aū mersū totū pe unū drumū și la capătulū ei se despărșă apucānd două drumuri diferite și o parte însă și alta aū făcutū sacrificiuri. Pe Dominitorū la costatū Domnia, pe membriū opoșitionei libertatea. Emanuelū Bălăceanulū fu exilatū; I. Cāmpinenu exilatū asemenea și potū dăce martirezatū; I. Filipescu destituatū din postulū seū de capū alū Polișiei; Gr. Cantacuzino desilusionatū, turburatū în sufletulū seū vehement pēnă de așă perde minșile și viașă; I. Otetelesanu, I. Russet persecutat cătu nu mai vădūră și albă, pēnă ce nu cădū Ghica și nușă dāșera mea culpă la Rusia. Toșă sacrificāră; însă de atuncă de la 1836 de și dată căderea lui Alexandru Ghica de și atāșea și atāșea deveniră victime, „dată însă și declinulū protectorulū exclusivū alū Rusiei“ atacatū în fașă lumei la Islazū în 9 Iunie 1848 și desfinșatū formalū

prin tractatulū din Paris 1856 Martie 30.

(Issachar pag. 98).

„Une pāle couronne, offerte par la Rusie, serrait doulereuse usement le front d'Alexandre Ghica; il souffrit les douleurs.

„Mais, losqu'il vit qu'elle allait souiller ce front ardent, il larracha comme mordu par une vipere, et la jeta loin de lui, à la face du Czar.“

(„Souvenirs et impressions d'un proscrit par I. Heliade Radulesco, p. 190.—“)

Se adaogāmū și mărturia domnului Ioan Brătianu.

„Cāndū era Vodă Ghica Domnū și vrea Rusia se-lū restōrne, noi, tineri din Paris, ne amū pusū cămășile la muntele de pietate ca se facemū broșuri spre alū sprijini, fiindū că Vodă Ghica rădicase atuncă știndardulū nașionalū contra Rusiei.“

(„Discursulū Domnului Ioan Brătianu din ședinșă din 11 Fevruarie 1863. A vedea suplimentulū la Monitorulū Oficialū No. 62.“)

Și o're Regulamentulū în celelalte dispoșitioni ale sale era un ce așa de monstruosū? Și nu era elū o're unū progresū pentru acelușă timp? Dar se vă lășam tot pe d-vōștră a vorbi.

„Dupe dānsū (dupe Tudor) veni mai tîrșiu Regulamentulū; căci elū de și fu impusū de streinū, însă im-punerea sa se făcu, cu atāta dibăcie, cu atāta icusinșă, „în cătu romăni ũlū primiră“ la începutū ca o „chartă ce le deschidea o'eră de regenerare și de imputernicire nașională. Dară, este timpulū se mărturisimū“ că p-fără din țeranū care simșșă efectele lui de la începutū și de cășă-va mari privileșii „a cărorū omnipotenșă o mărșinea regulamentulū“, afāră dintrăceștia dăce, „tōte clasele luminate ũlū primiră ca o reformă ce erea se regenerē, se îndrepteze, se învieze, se îmbunătășesă instituișionele și omenii și se dea unū șborū puternicū aquilei romāne.“

„Regulamentulū însă cum am mai dāșo, ce erea destinatū din natura lui să ne încenușeze ca nașione saū se-lū ardemū noi pe dēnsulū, dar fi fostū chiar legea cea mai sfāntă, în condișionile de viașă în care la fostū pusū, nu putea avea uă carieră mai fericitā de cătu aceea ce elū avu.“ (IOAN BRATIANU. Apelū către alegātorū. A vedea Romēnulū din anulū 1858 No. 82.)

„Mi-aducū aminte, observă unde va D. Saint-Maric. Girardin, că examinānd întrū și fostulū reglementū organicū alū Principatorilorū, am fostū isbitū de asemănarea acestui reglementū cu constitușionea francesă din 1848. Acesta asemănare n'a adusū norocū nici reglementulū organicū nici constitușionei din 1848. (Revue des Deux-Mondes. Novembre 1857, p. 234.

Pe lângă acesta ori cătu de răū ar fi fostū reglementulū în tōte dispoșitionile sale, ca omenū serioșă trebuia să șciū că nu pōte exista înteregnu în legi și că a arde unū corpū de lege, mai nainte d'a-lū fi înlăcutū prin altulū, este a deslāșă anarșhia.

Vē revolțășă în contra acusașionilorū de Mazzinismū. Era unū timpū unde erășă mai pușini susceptibili și unde revendicășă acestū titlu ca o onore. D. Dimitrie Brătianu este o're elū așa de uitātorū, în cătu a pierdutū aducerea aminte a intimitășei sale cu marele agitatorū? Iscălitura sa pusă în josulū unorū manifesturū alăturū cu aceia a lui Mazzini, în fașă vōrea republicei universale. Ajunge o're o cāinșă tîrșie spre a șterge acesta pagină din viașă sa? Și cumū se împăcāmū acesta cu acele convicșionū inebnanlabile de care vē fălișă cu atēta mēndrie și așa de desū?

Nu vășă schimbātū, dăceșă, nici uă dată ideele? Se vedemū.

În ajunulū revolușionei care trebuia se ne dea pe priinșulū streinū și atuncă cândū ne făgăduiserășă deja cu jurāmāntū consursulū vos-

tru; D. C. A. Rosetti dicea în numărul întâi al „Revestei Dunărei“ aceste cuvinte semnificative: „In teorie credințele mele, și aci vorbesc numai despre mine, „NU SUNTŪ MONARHICE.“ In practică „SUNTŪ SILITŪ“ (se nu se crede că noi am subliniat aceste cuvinte, ele sunt subliniate de D. Rosetti însuși), a mă conforma totu-d-auna cu, spiritul dîlei domnitor în Europa. Nădăduesc că acesta este a fi practic și a fi studiat în fundul arta succeselor.

„A vedea Cronica politică din No. 1 alu Revistei Dunărei). Inainte de 1857, erați deja împărțit în două tabere la Paris. Unu voi republica sau Domn pămănteanu; cel-l-altu (în numărul mai mic) unu Prințu strein. Se scie că DD. Boerescu și Bolliac erau în această din urmă și D-tră în cea d'antăiu. Cine dorește a vè cunoște contradicțiile în astă privință, nare de cătu a citi articolul nostru din „Ordinea“ din 9 Noembre 1866 intitulat „a cui e ideia, cine e convinsu și cine nu s'a desmințit.“

Voiți, dicitu ați, toți prințul străinu. Aveți dreptate o voimă ca și voi, mai mult de cătu voi; căci nici unu interesu personalu nu ne conduce... dar unde este acea statornicie nemișcată în principiul ce dicitu că nu s'au schimbat nicu uă dată.

Se trecem la unu altu ordinu de contradicțiun. In „Romănu de la 13 Februaru dicitu; „După felurite răpiri și loviri de felul ce înduraserăm în cursu de cinc' ani, veni și lovitura după urmă, „uciderea deplină a tuturilor libertăților,“ făcută la 2 Maiu. „A vedea Romănu din 13 Februaru 1866. Și un anu mai târziu.

„Vodă Cuza nu este 2 Maiu precum 2 Maiu nu este Vodă-Cuza. „Uă națiune ori cătu de cădută ar fi ea, nu se duce după un „om,“ ci numai dupe o „idee,“ dupe un „drapel.“ Căți ore în ziua de 2 Maiu au fost în contra lui 2 Maiu? Intrebându-se fiă-care în conștiința sa, va recunoște că numărul opoșanților erea micu, forțe micu.

„Cine dar n'a vădutu și mai cu semă cine nu vede că 2 Maiu nu erea Vodă-Cuza pentru națiune, ci drapelul de la 1821, 1848, 1857 1859 și d'aceia națiunea întregă l'a aplaudat (A vedea „Romănu de la 17 Septembrie 1867.)

Remâne acum se scimă nu cându ați avutu dreptate, dar cându ați fostu sincer.

La 1848 proclamați prin art. 21 emancipațiunea Israelitoru și la 1867 încurajați măcelul lor.

Diarul și omenii de la Desbaterile judecați, de Romănu atunci și judecați astă-zi.

„A eșitu uă nouă foie sub titlu „Desbaterile“ sub direcțiunea DD. N. Blaramberg, I. A. Cantacuzino (de peste Milcov) P. Carp. Al. Lahovari și Pantazi Ghica. Acestă foie va apărea de trei ori pe săptămână. Numele redactorilor se este o chie-dășie despre ideile „cele în adevăr liberale ce va susține acestu diariu. Ecă în scurtu și principiile ce ea pune în programa sa...

„Acesta este programa foiei ce noi și care dupe noi, este a națiunei și prin urmare și a guvernului actual care credem că nu se va opri de nicu o stavilă spre a face să se transforme în fapte cătu mai ne-înterziat. (Romănu din 26 Februaru 1866.)

Astă-zi aceiași omenii sunt boeri, reacționari, vînduți streinului.

Remâne acum se dovedim tendințele anarhice și sanguinare a unor omeni de la 1848 precum am promis. Vom cerceta în urmă dacă modul D-vostă de a înțelege liberalismul, era mai inteligent de cătu acela al acelor conservatori ce numiți retrograți.

„Acum însă le au dărâmat numai casele; căci ei au prinsu de veste și au fugitu de furia poporului, „altu-felu sângele lor infamar fi cursu pe ulițele Bucureștiului și cetățenii nostri cu sângele lor pe tôte răspântiile în litere neșterse, „răsbunare ar fi scrisu!“ ...

„In fruntea cetăi aceia ce mergea se dărâma casele tâlharilor și a aristocraților, erău trei popi cu crucea în mână și unu băiatu ca de 15 ani între densul care cânta versurile acestea:

Aideți frați într-ă unire,
Țerra noastră e 'n peire,
Aste țiduri și paiate,
Unde zăcu mii de păcate
Aideți a le dărâma,
Năuțiți în pișă larmă,
Dați năvală în mână cu armă;
Că soldațulu ne ajunge,
Baioneta ne împunge,
Dați d'o vrea și elu să dea.
Destul farelă ne strâng,
Și robia în vatră plâng.
Inima ni se 'mpietreșce
Fierea ni se amărășce.
Morți mai bine ar fi se sinu!
Ină patria ne cere
Printr-unu țipăt de durere
De cătu viață îndelungată,
In robie rușinată.
Cu arma 'n mână se perimă!
Fraților se năvești mlă,
Dați în ceț ce vè faceți silă,
Vè ea plugul arătura
Boulu chiar din bătătură
Parcă fi unu dreptu alu lor.
Dreptul lor e și alu nostru,
Câmpul lor e și alu vostru,
Ș'adunarea cea obștească
Fiindu casa Romănească,
Este casa tutur.
Ai Române de vorbesc,
Singur legi ție și crosesc,
Voi cicoși se stați afară
Tu muscalu să ești din țerră
Că poporul ast-felu vrea.
Toba 'n pișă se răsune,
Totu Romănu să se adune
Ori pe viață ori pe moarte.
Dulce pentru libertate
Unu mormântu a cășciga.

(A vedea Pruncul Romănu. Anul 1848, Iulie 8, No. 10.)

„Cea din urmă revoluțiune a Romănilor nu făcu alt-ceva de cătu se deosebescă caprele din oi și se arate aristocraților că ei prin intrigele lor de și potu înșela și vinde doi trei omeni, dar picu o dată nu se joca cu unu popor întregu.

EL ISI VA DA SANGELE ȘI PĂTOR DE ARISTOCRAT NU VA MAI VREA SE REMAE IN TERRA. (Pruncul Romănu. Anul 1848, Iulie 8, No. 10.)

Din norocire avea cine veghia, era guvernul provisoriu compus de omeni de bine și țerra a seșpat de asemenea erori.

„In aceia zi, dicea elu întruna din proclamațiile sale a redobândirei drepturilor (30 Iunie) ce era să le perdem erăși prin intrigile vrămașilor nostri, uă parte din norod, amăgita negreșitu iarăși de intrigile lor și de cătu-va omeni fără pricepere PENTRU CARE CUVANTUL LIBERTATE VA SE DICA NEORANDUELA și nesupunere la legi, uă parte din norodul d'icem, năvălindu la casele unor particulari au adusu spaima și groza în locuința lor, au sdrobotit totu ce le a eșitu înainte și au făcutu pe voritorii de rēu se găsescă prileju a dice că Romăni nu sunt pregătiți pentru instituțiun liberă.

Proclamațiunea guvernului provisoriu (iscăliți) Neofit, I. Eliad, I. Câmpineanu, N. Bălcescu, N. Mincu. No. 167 anul 1848, Iulie 4 (Vestitorul Romănu No. 51.)

O ultimă probă dar aceia strivitoare mărturisire înscrisă a unuia din membrii Locotenentei Domnesti la 1848. — Éato.

Măriei Sale fostului Domn Alexandru D. Ghica.

Prințul meu!

„Cinci ani am suferitu martirul, persecuția deriderea și pierderea și crima mea n'a fostu alta de cătu că te-am iubit prea multu... Ce s'a făcutu totu se făcea și fără mine.

„Eu n'am făcutu, nu mam amestecat de cătu ca se scapă țerra de uă anarhie sigură și de urmările ei.“ Timpul va descoperi ade-

vărul, CUTEZ A DICE CA FARA MINE, ASTA-DI SUTE DE FAMILII CUNOSCUTE AR FI PURTAT DOLIU.

(iscăliți) I. Heliade Rădulescu. 1849 Iunie 7 (19). Paris, rue Noutre-dame des Victoires hotel National.

Originalul în mâinile mele). Și meritul care și-lu atribui D. Heliad în această scrisore este netăgăduit, elu i se recunoșea încă la 1848 în acestu termen călduroș.

„Vino Heliade, vino isbăvitorule alu Romăniei, vino și te bucură, vino și veđi că Romăni frații ței n'au fostu surdi la poveștele tale ce cu sudore le ai datu 26 de ani, vino de veđi că poporul romănu te-a înțelesu și nu s'a abătutu din căile tale: „a sciutu după CUM AI VOIT TU se nu căștigu libertatea CU URME DE SANGĂ ȘI SILUIRE și a împlăntatu stindardul tricoloru în Romănia prin frație. Vino, nația te chiamă ca se ei parte la veselie ei. (Poporul suveran. Anul 1848, Iulie 5, No 4.)

Se vedemă acum în ce liberalism D-vostă difera de a acelor prefiși retrograți ce s'au numitu la noi conservatori.

In numele poporului romănu Dreptate frație; Guvernul provisoriu decretă

Potrivitu voinei poporului cenzura este desființată peatru totu-d-auna. Ori ce romănu are dreptul de a vorbi, a scri și a țipări slobodu asupra tuturilor lucrurilor, se înțelege însă că întrebunțarea acesti libertăți, nu implică abuzul ce ar putea face un omu defăimându viața privată a locuitorilor sau invitând poporul la nesupunere către legi și guvern, abuzuri ce voru fi pedepsite de TRIBUNALELE competente.

Membru guvernului vremelnicescu Neofit Mitropolitu Hungro-Vlahiei, G. Scurtu, I. C. Brătianu, Bălcescu, C. A. Rosetti, A. G. Goleșcu, No. 3 Anul 1848 Iunie 14.)

(A vedea No. 17 alu Vestitorului romănescu din 19 Iunie 1848.) In altă proclamație adăogați:

„Este liberu ori cine a vorbi și a scri luându în cercetare faptele guvernului și al cere socotela la vreme în generala adunare, nu este însă iertatu a presărea minciuni spăimăntătoare, a defăima constituțiunea pe care a juratu nația, a atinge suveranitatea poporului, a lua de pretext liberarea țiganilor și proprietatea care a fostu și va fi respectată, a favorisa sclavia și starea dinainte a lucrurilor; întrun cuventu nu este ertat a complota asupra libertăților; căci ori care se va învedera de intriganțu sau organu alu intrigilor îndată se va aresta și după judecată „va pierde tôte drepturile de cetățianu pentru că singuru a conspirat în contra lor.

„N'au încetat încă intriganții a întrebunța și omeni pierduți, îndemnindu la foc și la pradă spre a păta mișcarea liberătoare cu fapte de care a feritu Dumnezeu pînă acuma țerra. La asemeni omeni pierduți li se dă de seire că guvernul nimicu nu va mai erța de aci înainte și ori cine se va da de față, cu asemenea cugetu, „va fi datu în furia cea dreptă a poporului.“

„Poporul blindu și generosu a hotărîtu a fi dreptu și mîntuitoru patriei. Decă n'a pututu cu blindețea și iertare a o va mântui și însuși cu spaima celor cu merit a fi înfrînați cu spaimă; și cei ce n'au vrutu a fi liberi și a respecta libertatea altora voru fi PENTRU TOTA VIAȚA chiaru dupe dorința lor „sclavi și scoși din societatea constituțională.

(Iscăliți) Neofit, Ștefan Goleșcu G. Magheru, I. Heliad, C. A. Rosetti.

No. 192, anul 1848 Iulie 7. (A vedea Monitorul Romănu Nr. 5 din anul 1848 Iulie 16.)

Lăsind la o parte cestiunea Redacții și pedepsele bufone ce judecați căci ele sunt prea barbare că se admitem că puteam fi serioșe ca sclavia, resbunarea poporului s. c. l. ce deosebire este între aceste restricțiuni raționale pînă la unu punct ore-care și legea presei votată de conservatori?

Eată cumu libertatea cuvintului la acea epocă.

D-le Administratoru alu Districtului Romăni.

„Fiindu-că dupe raportul D-stră află că D. Dimitrie Jianu, D. Cănuță Jianu, D. Ion Viesorenu dupe întorcerea D-lor de la Giurgiu, răspundescu feluri de ne-adevăruri prin care strică pacea locuitorilor și se silescu a împiedica lucrările guvernului.

D-ta le veți face cunoscutu că este liber ori cine a spune opiniunile sale, însă nimeni nu este liber a spune neadevăruri ca cele ce numiți cetățeni spunu ca venite din partea Exselenței sale Suleiman Pașa. Ești însărcinat daru a le face cunoscutu aceste și dacă nici în viitoru nuși voru schimba conduita înți veți face cunoscutu; căci guvernul datoru fiindu a mănține liniștea și buna orîndușă, este silitu a supune la severitatea pravilei?

Salutare și frație.

Ministru din Năuntru, N. Goleșcu No. 5448. Augustu 15, anul 1848 (Monitorul No. 12.)

Cu o altă ocașiune propuse nicu mai multu nicu mai puțin de cătu confiscățiunea (Poporul suveranu anul 1848 Iulie 28 No. 13.)

Eată în sfîșitu cumu înțelegăți libertatea alegerilor.

Circulare către Prefecți.

Veți îngriji

1. Ca toți sub-administratorii se fie „revoluționari“ și omeni bine fămați

„Se faci cunoscutu care sunt aceia ce sunt adevărați romăni și cu meritele cerute a fi deputați la constituanta adunare, ca și eu prin publicați se i faci cunoscutu la tôte lumea și apoi „se faci tôte mijlocele ce sunt ertate unu omu o-nestut ca să se alegă acei ce au opinune publică cu desăvirșire pentrin diși.

Ministru celoru din Năuntru, N. Goleșcu.

Auvedea Monitorul romănu, Anul 1848, Augustu 18, Nr. 11).

Dupe cumu cititorii vădu sistemul de a influența alegerile nu este nou în acea tabără și de aceia circulațiile Domnului I. Brătianu nu mai ne miră.

Nu putem încheia mai bine aceste căte-va observațiuni asudra epocede la 1848 și a unora din omenii acei mișcări de cătu puindu suptu ochii cititorilor noștri opiniunea și judecata acestora pe atunci asupra fostilor boeri.

Boierii judecați de Romănu la 1848.

„Unu cuvintu, unu singuru cuvintu, rostitu dupe balcönele vostre aurite ar fi făcutu se va rădica romăni, frații voștri apăsați, se va rădica în triumfu, să se înhame la caretele și se va porțe pe uliți. (Cine nu o crede acesta adaoga totu elu, săși aducă aminta de frumoșă scenă de la 15 Iunie acasă la prea Sfinția Sa Mitropolitulu cându poporul a strigatu „să trāiască boerii“ și au trasu carita lui George Filipescu etc. (Pruncu Romănu anul 1848 Augustu Nr. 31 și intraltu locu:

„O plîngere numai „uă singură plîngere avem și nu ne sfimșim se stigam din tôte puterea noastră „Boerii“ ai țerei — voi FI CEI MAI CAPABIL ȘI FAVORIȚI AI ROMANIEI — voi ce furăți capulu ei, voi care singuri de sute de ani avurăți tôte bogățiile ei, este cu dreptu ca se lăsați patria la cea mai mică ivire de bōlă, la cea mai mică pri-

mejdie? Voi dicitu că numai vouă vi se cuvine chirma țerei, fiindu-că numai voi sunteți luminați. Este dar cu dreptu ca cându începe furtuna chirmaciulu se nepustescă corabia în furia valurilor? este cu dreptu ca voi partea cea MAI LUMINATA se lăsați două milioane și jumătate de frați în băntuirea holerei și se mergeți să dăntuiți la „Pomulu verde“? Rușine boeri — rușine și de uă mie de ori rușine, decă dați dreptul fie-căruia se vă dăcă că sunteți părinți țerei numai în prosperitate — păcatu boeri se faceți pe fi voștri a roși de nepăsarea vōstră? păcatu dacă nu înțelegăți că voi părinți țerei trebuie să stați în mijlocul tuturilor și cu viața vōstră se APARAȚI PE CEIA CE SUNTŪ URDITĂ A SE UMBRI SUB ARIPILE VOSTRE CA PUI SUP-TU ARIPILE MAICI LORU IN CASURU DE FURTUNA — și nu ne plîngem de acei ce părăsescu patria lor pentru a doua oră — dar sunți unu care sunți adevărați romăni — tineri „plini de talentu“ și de vigore a tinereței — sunți unu pentru care redactorii acestei foii ar fi pututu se jure că ei voru fi brațul celu mai puternicu alu Romăniei în tôte împrejurările — nu vom seși numim — dar vom numi pe unulu, pe care ilu iubim mai mult de cătu pe toți pentru că în tôte desbaterile noastre erea celu mai călduroș romănu. TU FIU ALU ADEVARATULU DOMNU ROMAN DIMITRIE GRIGORIE GHICA de ce ne ai lăsat? Ai plecatu pentru căte-va zile ca să te întremedi de bōlă, de ce acumu te lași se te amăgescă părinți cel fricoși ai Romăniei — vino romăne — vino în brațele frumoșei Romăni — vino căci are dreptu asupra ței căci te a crescutu în leagănu de mătase — vino căci are trebuință de luminițele tēle — vino căci ne sîngeru inima să te vedem unitu cu aceia ce sunt romăni numai în zile de fericire. (Pruncul Romănu anul 1848 Nr. 14.)

Și întruna din proclamațiile guvernului provisoriu citimă acesta.

„Cei din streinătate veniți înapoi în sinul patriei spre a face cauza comună întru mântuirea ei. Decă a simțitu cineva prețul libertății mai multu în țera noastră, decă a simat sublimitatea acesti constituțiun, decă i a palpitatu inima la glasul poporului Romănu, a fostu PARTEA CEA INTELEGATOREA naturei și voi proprietarii, ați avutu mijloce a fi totu-d-auna mai înțelegători. FII VOȘTRI AU FACUT MULT PENTRU LIBERTATELE PUBLICE și voi veți sci mai bine a vă bucura de facerile de bine ale noilor instituțiun. Guvernulu „ar fi ingratu către voi“ cându ar face se vi se aducă cea mai mică pagubă din partea lui. Țerra e a Romănilor, guvernul e al lor și voi sunteți din partea cea mai înțelegătoare,

„Parte din proprietarii, neguțătorii toți și cu unu suvintu toți locuitorii orașelor au primitu și au apăratu constituțiunea; veniți fraților proprietari și nu doșiți la glasul patriei, nu abdicăți la dreptul suveranu ce aveți ca se va pierdeți patria, lipsindu de experiența și consiliile vōstre... (Proclamațiunea guvernului provisoriu din 11 Iulie 1848, Nr. 227. Iscăliți: Neofit, Ștefanu Goleșcu, G. Magheru, Ioanu Eliadu, Ch. Tell, N. Bălcescu, C. A. Rosetti și I. C. Brătianu. (Vestitorul romănescu din anul 1848, Iulie 13, Nr. 54.)

Acumu că am lămuritu, că am vădutu chestiunea de la 1848, avem se revenim la D. Hăjdău historiografulu, era se d'icem povestitorul roșiloror. Dēru unu amicu reclamă precădarea și politețea ne silește a i-o acorda.